

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 – Wereld: China in de Hoorn van Afrika

1 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- Veel Afrikaanse landen beschikken over grondstoffen / landbouwproducten.
- Afrika heeft (door toenemende welvaart en door bevolkingsgroei) een groeiende afzetmarkt (voor producten uit China).
- China probeert door de aanwezigheid in Afrika de (mondiale) invloed verder uit te breiden.

per juiste reden

1

2 maximumscore 3

Juiste redenen zijn:

- Djibouti ligt aan een (makkelijk te controleren) smalle zeestraat (waar veel Chinese schepen langs varen).
- Djibouti ligt aan een belangrijke scheepvaartroute / in het verlengde van het Suezkanaal.
- Djibouti ligt in een gebied met piratenactiviteit.
- In Djibouti zijn al meerdere marinebases (waaronder die van de Verenigde Staten) gevestigd / voorzieningen voor militairen aanwezig.

per juiste reden

1

3 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat door deze strategie de Chinese (mondiale) invloed / macht vergroot wordt (ten koste van die van de Verenigde Staten).

4 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- China kan door de aanleg van havens in de (economisch relatief zwakke) buurlanden van India, die profiteren van deze investeringen, invloed uitoefenen in deze regio
- terwijl India (op mondiale schaal) een concurrent is van China / het niet toestaat dat China havens in het land aanlegt

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 – Wereld: Globalisering van het internet

5 maximumscore 2

uitspraak 1: juist

uitspraak 2: juist

uitspraak 3: onjuist / juist

indien drie juiste antwoorden

2

indien twee juiste antwoorden

1

indien minder dan twee juiste antwoorden

0

6 maximumscore 3

Uit de beschrijving moet blijken dat

- (de voorloper van) het internet / Arpanet ontwikkeld is / alleen gebruikt werd in een kerngebied / centrumland / de Verenigde Staten (bron 3) 1
- en dat het internetverkeer in eerste instantie vooral plaatsvond tussen kerngebieden / centrumgebieden / tussen de Verenigde Staten en Europa (bron 4) 1
- en dat pas daarna alle landen / ook de (semi-)perifere landen werden aangesloten op het internet (bron 5) 1

7 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- Door het internet is kennis over andere landen toegenomen / worden verschillen tussen landen zichtbaarder.
- Door het internet is informatie over (mogelijke) migratieroutes beter ontsloten.
- Door het internet is makkelijker contact te houden (met achterblijvers in het vertrekland).

per juiste reden

1

8 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat overheden door het beperken van de toegang tot sociale media proberen de vrijheid van meningsuiting te beperken / censuur toe te passen / samenzweringen te voorkomen.

Opgave 3 – Aarde: Graslanden in de wereld

9 maximumscore 1

b

10 maximumscore 3

Juiste oorzaken zijn:

- Veel van deze gebieden hebben (lange) periodes met hoge luchtdruk / dalende luchtstromen.
- Veel van deze gebieden liggen (ver) landinwaarts / hebben weinig invloed van zee.
- Veel van deze gebieden liggen in de regenschaduw / aan de lijszijde van gebergten.
- Veel van deze gebieden hebben periodes met afluende wind.
- De aanwezigheid van een koude zeestroom nabij de kust.

per juiste oorzaak

1

11 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- deze gebieden jaarlijks te maken hebben met een periode met hoge luchtdruk en een periode met lage luchtdruk / wisselende luchtdruk (oorzaak) 1
- waardoor er niet het hele jaar neerslag valt / waardoor een natte en een droge periode ontstaan (en er savannes ontstaan) (gevolg) 1

12 maximumscore 3

- Een afname van de neerslag / toename van de verdamping / langere periodes met droogte kan tot verwoestijning leiden 1

Een juiste uitleg is:

- Mensen / Boeren laten (te veel) vee op de graslanden grazen (oorzaak) 1
- waardoor de toch al schaarse vegetatie verdwijnt / bodemerosie optreedt / vocht minder goed vastgehouden wordt / de bodem minder vruchtbaar wordt (en verwoestijning kan optreden) (gevolg) 1

Opmerking

Aan een uitleg die ingaat op het versterkt broeikaseffect als oorzaak van een toename van de verdamping / een afname van de neerslag moet 1 scorepunt worden toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 – Aarde: De Mount Everest

- 13 maximumscore 1**
 Uit het antwoord moet blijken dat de Mount Everest op de plek ligt waar de Indisch-Australische plaat en de Chinese plaat naar elkaar toe schuiven / convergeren (waardoor de aardkorst omhoog geduwd wordt).
- 14 maximumscore 2**
- Het metamorf gesteente is ontstaan door (hoge) druk en/of hoge temperatuur 1
 - De sedimenten zijn afgezet in een oceaan / zee 1
- 15 maximumscore 2**
- In de maanden vóór april is het te koud (voor een beklimming van de Mount Everest) 1
 - In de maanden na mei valt (te) veel neerslag (voor een beklimming van de Mount Everest) / neemt de kans op lawinegevaar toe 1
- 16 maximumscore 2**
 Een juiste redenering is:
- Als er minder vergunningen worden uitgegeven voor een beklimming van de Mount Everest nemen de inkomsten uit toerisme af (economische dimensie) 1
 - maar het uitgeven van minder vergunningen is beter voor het milieu (dimensie natuur) / zorgt voor minder slachtoffers bij de beklimming (sociaal-culturele dimensie) 1

Opgave 5 – Ontwikkelingsland Brazilië: Handelspartners van Brazilië

17 maximumscore 2

uitspraak 1: onjuist
uitspraak 2: onjuist / juist
uitspraak 3: juist

indien drie juiste antwoorden 2
indien twee juiste antwoorden 1
indien minder dan twee juiste antwoorden 0

18 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- De omvang van de handel zegt niets over de welvaart per persoon.
- Opbrengsten uit de handel komen niet ten goede aan de gehele bevolking / vloeien vaak weg naar het buitenland.
- De omvang van de handel zegt niets over de verdeling van de opbrengst tussen regio's.

per juiste reden 1

19 maximumscore 2

Juiste argumenten **tegen** deze claim zijn:

- Brazilië hoort niet bij de welvarendste landen van Zuid-Amerika.
- Brazilië is een exporteur van grondstoffen en agrarische producten (en een importeur van vooral eindproducten).
- Een (relatief) groot deel van de Braziliaanse bevolking leeft in armoede.
- De politieke situatie is in Brazilië tegenwoordig relatief instabiel.

per juist argument 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

Juiste argumenten waarom het aandeel in de wereldhandel van Brazilië **wel** boven 1% blijft:

- Brazilië zal profiteren van de toenemende vraag naar grondstoffen / agrarische producten.
- Brazilië zal in toenemende mate (hoogwaardige) eindproducten gaan exporteren.
- De welvaart / consumptie in Brazilië zal toenemen (en daarmee ook de vraag naar buitenlandse producten)

per juist argument

1

of

Juiste argumenten waarom het aandeel in de wereldhandel van Brazilië **niet** boven 1% blijft:

- De vraag naar grondstoffen / agrarische producten zal (door recycling / verduurzaming / regionalisering van de voedselmarkt) afnemen.
- De sociale / regionale ongelijkheid zal tot onrust / opstanden / politieke instabiliteit gaan leiden (die de handel kunnen schaden).
- Andere landen zullen een sterkere groei van de wereldhandel doormaken (en streven Brazilië voorbij).
- Brazilië is relatief hard getroffen door de corona-pandemie.

per juist argument

1

Opgave 6 – Ontwikkelingsland Brazilië: Duinen in Brazilië: Lençóis Maranhenses

21 maximumscore 3

- b - a - d - c - e 2
- Parnaíba 1

Opmerking

Als door het weglaten van een foutief geplaatste letter een verder complete en foutloze reeks ontstaat, 1 scorepunt toekennen.

22 maximumscore 2

- Door de harde wind gaat het zand stuiven (waardoor vegetatie geen kans heeft om te groeien) 1
- Het zand houdt geen / nauwelijks water vast 1

23 maximumscore 2

Een juiste redenering is:

- Veel toeristen hebben een mentaal beeld van Brazilië als land met tropische regenwouden 1
- zodat toeristen eerder geneigd zijn om naar het tropische regenwoud te gaan (in plaats van dit onbekende duingebied) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 7 – Leefomgeving: Waterbeleid IJsselmeer

- 24 maximumscore 3**
- Uit het antwoord moet blijken dat met de spuisluizen de waterstand in het IJsselmeer geregeld wordt / overtollig water (van het IJsselmeer op de Waddenzee) gespuid wordt 1
- De juiste combinatie van natuurlijke oorzaken is:
- grote waterafvoer op het IJsselmeer / veel neerslag in het stroomgebied van de IJssel en/of Rijn 1
 - (noord)westerstorm / opstuwing van water door wind 1
- 25 maximumscore 1**
herfst (najaar) en winter
- Opmerking*
*Het scorepunt alleen toekennen wanneer beide **seizoenen** juist zijn.*
- 26 maximumscore 2**
Uit het antwoord moet blijken dat
- in de winter op het IJsselmeer gestreefd wordt naar een laag waterpeil waardoor het gebruikt kan worden als retentiebekken 1
 - en in de zomer op het IJsselmeer gestreefd wordt naar een hoog waterpeil waardoor het kan dienen als zoetwaterbuffer 1
- 27 maximumscore 2**
- Een juiste reden waarom men het Markermeer wilde droogleggen is: door het droogleggen zou ruimte ontstaan voor bebouwing / economische activiteiten / landbouwgrond 1
 - Een juiste reden voor de aanleg van de Markerwadden: met de aanleg van de Markerwadden is een natuurgebied / recreatiegebied gecreëerd 1

Opgave 8 – Leefomgeving: Sittard: Zitterd Revisited

28 maximumscore 2

Juiste redenen zijn:

- In de historische binnenstad was onvoldoende ruimte om uit te breiden.
- De bereikbaarheid van het centrum van de stad was achteruit gegaan.
- De grondprijzen in stadscentra is doorgaans hoog.

per juiste reden

1

29 maximumscore 2

Uit de redenering moet blijken dat

- de nabijheid van de (historische) binnenstad / het centrum / een station in veel steden een aantrekkelijke locatie voor woningbouw is 1
- maar dat in Sittard, dat in een krimpgebied ligt / in een gebied ligt met afnemende bevolkingsaantallen, minder vraag is naar de uitbreiding van het aantal woningen 1

30 maximumscore 2

- Uit het antwoord moet een doelgroep blijken met twee van onderstaande bewonerskenmerken: 1
 - Het inkomen van de doelgroep zal (relatief) hoog zijn.
 - De huishoudensgrootte zal klein zijn (alleenstaand / koppels).
 - De doelgroep zal voornamelijk bestaan uit 60-plussers / ouderen.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste bewonerskenmerken.

- Juiste redenen zijn: 1
 - Deze doelgroep heeft tijd / geld om in de binnenstad te spenderen / om het voorzieningenniveau (van de binnenstad) op peil te houden.
 - Deze doelgroep levert de gemeente meer (belasting)inkomsten op.

31 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn:

- Bij Schootsvelden is gekozen voor hoogbouw, zodat veel ruimte overblijft voor openbaar groen / parken.
- In Ligne is gekozen om verschillende (culturele) functies in een gebouw te combineren om (onder andere) studenten naar (het centrum van) de stad trekken.
- Met de aanleg van een ondergrondse parkeergarage wordt een open / groene / overzichtelijke leefomgeving gecreëerd.

per juist antwoord

1

Bronvermeldingen

- bron 1 vrij naar: de Volkskrant: 13-7-2017 en Trouw 17-2-2015
- bron 2 www.css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/CSSAnalyse156-EN.pdf
- bron 3 cito
- bron 4 www.vox.com/a/internet-maps
- bron 5 www.vox.com/a/internet-maps
- bron 6 vrij naar www.britannica.com/science/grassland
- bron 7 climatecharts.net
- bron 8 tekst: www.volkskrant.nl/sport/eigenlijk-is-de-mount-everest-gewoon-een-lelijke-berg~bd18ac78
foto: Shutterstock: Rechtenvrije stockfoto-ID: 64047058 door Ignacio Salaverria
- bron 9 Alcarta Wereldatlas kaart 155B
- bron 10 Alcarta Wereldatlas kaart 155C
- bron 11 https://oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/export/bra/show/all/1997/
https://oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/import/bra/show/all/1997/
https://oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/export/bra/show/all/2017/
https://oec.world/en/visualize/tree_map/hs92/import/bra/show/all/2017/
- bron 12 De Grote Bosatlas, 55e ed. p.270 afbeelding D
- bron 13 tekst: vrij naar: https://en.wikipedia.org/wiki/Len%C3%A7%C3%B3is_Maranhenses_National_Park
foto: <http://placestovisitbrazil.com/wp-content/uploads/2016/11/Dunas-len%C3%A7%C3%B3is-maranhenses.jpeg>
- bron 14 Geomorphology Volumes 159–160, 15 July 2012, p.169-177
- bron 15 Deltaprogramma (2015)
- bron 16 vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed.
- bron 17 Shutterstock, rechtenvrije stockfoto-ID: 625761524 van Aerovista Luchtfotografie
<https://www.parool.nl/nieuws/marker-wadden>
- bron 18 cito en kaart.edugis.nl
- bron 19 www.topotijdreis.nl
foto's: <http://fotos.serc.nl/limburg/sittard/>
- bron 20 vrij naar: www.coenensaettele.com/portfolio/masterplan-zitterd-revisited-sittard-nl
- bron 21 <https://www.funda.nl/koop/sittard/apartement-40635060-odasingel-1081-1083/#foto-40>